

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2022. GODINU

Opći podaci:

Naziv: Udruga za zaštitu okoliša "Hippocampus"

Adresa: Zadarska 62 D, 23210 Biograd na Moru

Mob: 091/783-3832

E-mail: udruga.hippocampus@gmail.com

Web: www.udrugahippocampus.hr

Udruga "Hippocampus" je članica:

- Lokalne akcijske grupe "Laura",
- Hrvatsko mikološko-gljivarskog saveza,
- Mreže za ruralni razvoj,
- Partnerskog vijeća za tržište rada i razvoj ljudskih potencijala,
- Mreže za održivi razvoj Hrvatske.

Udruga za zaštitu okoliša „Hippocampus“ u 2022. godini nastavila je s provedbom Programa: MORE U SRCU, a s ciljem promicanja, razvitka i unapređenja održivog razvoja i zaštite okoliša, te očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i prirodnih dobara. Uspješno surađujemo s Ronilačkim klubom Sv. Roko iz Bibinja, a nastavlja se i suradnja s komunalnim poduzećem Bošana d.o.o., HDCK Biograd na Moru i drugima. Organizacija i sudjelovanje na akcijama čišćenja podmorja na području Biograda na Moru i Zadarske županije, u 2022. godini su izostale iz razloga što su rizici od kršenja mjera Nacionalnog stožera civilne zaštite, kao i mogućnosti širenja COVID-19 virusa bili preveliki. Sukladno preporukama i poštivanjem ljudskog zdravlja, u 2022. godini nisu provedene aktivnosti u kojima bi se okupljao veći broj ljudi. Naravno da su svi članovi udruge prikupili znatne količine otpada pojedinačnim djelovanjem, no to nije prezentirano kroz medija, obzirom da ne predstavlja zanimljivost o kojoj bi se pisalo.

Tijekom godina provođenja projekata prikupljala se stručna literatura koja se koristila i koja će se u narednom razdoblju koristiti za edukaciju članova i zaposlenika udruge. Članovi udruge i zaposlenici pohađali su razne radionice i seminare iz područja

financijskog upravljanja neprofitnih organizacija, pisanja i provedbe projekata i sl., uglavnom putem webinarima, obzirom na pandemijsku situaciju.

U 2022. godini većina predviđenih natječaja na koje smo se planirali javiti i tako osigurati financiranje naših aktivnosti nije objavljena, a sredstava su preusmjerena u borbu protiv COVID-19 ili u ublažavanje posljedica inflacije. Što je utjecalo na smanjenje prihoda iz navedenih izvora. Obzirom da se Udruga ne bavi gospodarskim djelatnostima nismo mogli, odnosno nismo bili prihvatljivi za korištenje mjera HZZ-a za pomoć gospodarstvu. Sukladno situaciji usmjerili smo sve svoje kapacitete na provedbu institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, za 2022. godinu i ostvarili produljenje do kraja 2023. godine. Nažalost isti problemi nas očekuju i u idućoj godini, a obzirom na veliki zamah inflacije u svijetu i rat u Ukrajini, za pretpostaviti je da 2023. godina neće biti ništa lakša.

Aktivno smo i dalje sudjelovali u kreiranju i praćenju provedbe javnih politika, dokumenata i provedbi istih kao članica:

- Lokalne akcijske grupe "Laura",
- Hrvatsko mikološko-gljivarskog saveza,
- Mreže za ruralni razvoj,
- Partnerskog vijeća za tržište rada i razvoj ljudskih potencijala,
- Mreže za održivi razvoj Hrvatske

Program je uspješno završen.

Udruga nije tijekom 2022. godine uključivala volontere u svoj rad, obzirom na smanjene ljudske kapacitete za rad s volonterima.

Projektom Ribe akumulacije Vlačine - potencijal razvoja ribolovnog turizma obuhvaćeno je jezero Vlačine, u blizini Suhovara, na granici općine Poličnik i Grada Benkovca. Zapremnine je 930 000 m³ iz kojeg se vrši navodnjavanje društvenih površina na poljoprivrednom objektu Baštica 2. Članovi udruge HVIDR-a Zadar u suradnji s udrugom Ribolovnog kluba osoba s invaliditetom „Škartoc“ Zadar održavaju jezero tijekom godine, okoliš je iznimno uredan i bez ikakvog negativnog utjecaja na prirodu, a lokacija je lako dostupna i otvorena za sve ljubitelje prirode, ribolovce slatkovodne ribe i promatrače ptica.

Kako bi se dobio što točniji uvid u populacije riba u jezeru, korištene su različite ribolovne tehnike, posebno prilagođene za pojedinu vrstu ribe, s naglaskom na šaranski ribolov koji je zadnjih godina u velikom zamahu i Hrvatska je već zauzela visoku poziciju među popularnim destinacijama. U provedbi projekta većina potrebne opreme za provedbu koja se koristila je vlasništvo članova koji su sudjelovali u prikupljanju podataka, odnosno osim svojim vremenom provedbi projekta doprinijeli su

i korištenjem vlastite opreme. Trošak u provedbi projekta time je sveden na minimum, obzirom da se radi o vrlo skupoj opremi koja vrijednošću prelazi i desetak tisuća eura po ribolovcu.

CPUE, odnosno Ulov po jedinici ribolovnog napora je ukupan ulov podijeljen s ukupnom količinom napora utrošenog za ulov ulova. CPUE se izračunava tako da se ulov svakog ribolovnog putovanja podijeli s brojem sati ribolova tijekom tog putovanja. To daje CPUE u jedinicama kilograma na sat. Zatim se izračunava medijan za svaku godinu kako bi se uklonili izvanredni faktori - neki su ribolovci puno učinkovitiji od drugih. Glavni cilj analize je procijeniti učinak godine. Učinak godine koristi se za predstavljanje godišnjih relativnih razina obilja i koristi se kao relativni indeks brojnosti koji se uključuje u procjenu zaliha. Ulov po jedinici napora (CPUE) je kvantitativna metoda koja se koristi za opisivanje ribolova u cijelom svijetu. CPUE se može predstaviti kao broj riba na 1000 udica, broj riba po količini vremena ribolova ili s bilo kojom jedinicom napora koja najbolje opisuje ribolov (npr. vrijeme pretraživanja, udica po satu i sl.). U ribarstvu i biologiji očuvanja, ulov po jedinici napora (CPUE) neizravna je mjera brojnosti ciljne vrste. Promjene u ulovu po jedinici napora pretpostavljaju se da označavaju promjene u stvarnom obilju ciljne vrste. CPUE se obično izračunava za određeno vremensko razdoblje (npr. godinu), ali se također može ograničiti prostornim ili drugim slojevima.

Temeljem rezultata dobivenih provedbom projekta ustanovljeno je kako je potrebno dosta truda i ulaganja u riblji fond kako bi isti bio konkurentan u smislu ribolovnog turizma, onome na kontinentalnom dijelu Hrvatske. Položajno jezero se nalazi na vrlo atraktivnom dijelu Hrvatske obzirom na blizinu mora, te mogućnost kombiniranja obiteljskog turizma, odnosno klasičnog morskog s ribolovnim na slatkim vodama.

Nadalje zbog specifične lokacije i blaže klime ribolov je moguć tokom cijele godine, pa i u vrijeme kada se na kontinentu jezera zaleđuju ili se toliko ohlade da se aktivnost ribe svodi na minimum. No, da bi se položajna prednost mogla iskoristiti potrebno je povećati količinu ribe u samom jezeru, poribiti s kapitalnim primjercima atraktivnih vrsta riba poput šarana, amura, štuke, soma i smuđa. Uz navedene vrste i povećanje riblje populacije u jezeru, za održavanje ribljeg fonda u jezeru Vlačine kao potencijala za razvoj ribolovnog turizma, koji je visoko pozicioniran u svijetu, a kontinentalni dio Hrvatske već zauzima zavidnu poziciju u prepoznatljivosti pojedinih ribolovnih destinacija, potrebno je dodatno zaštititi kapitalne vrste riba ograničavanjem gornje težinske granice za ribe koje se smiju uzeti, odnosno uvesti režim ulovi i pusti za kapitalne primjerke riba. Na taj način štiti se riblji fond, povećava atraktivnost samog jezera i privlače mnogobrojni ribolovci iz zemlje i svijeta.

Obzirom da su ribolovci koji love "iz gušta", odnosno love i puštaju ribu pretežito boljih platežnih mogućnosti otvara se prostor za povećanjem cijene ribolovnih dozvola, što

opet omogućuje kvalitetnije gospodarenje ribljim fondom i okolišem oko samog jezera. Takvi "turisti ribolovci" obilaze lokalne znamenitosti, vole uživati u tradicijskoj gastronomiji i dobri su potrošači, a samim time i poželjni gosti. Dodatna prednost je što im ljetna sezona nije previše privlačna, već bi u slučaju razvoja takve vrste turizma oni popunjavali kapacitete pretežito u razdoblju od listopada do svibnja, kada je intenzitet turističkih posjeta u pravilu na minimumu. Ribolovne aktivnosti mogu biti glavna svrha putovanja, no to je samo dio cjelokupnog turističkog sadržaja. Različiti elementi turizma kao što su prijevoz, ponuđene aktivnosti lokalnog područja, hrana, smještaj, usluge i ostala dobra koja se nude privlače turiste na određene destinacije. Ribolovni turizam donosi značajne prednosti ruralnim područjima, što donosi i određenu ekonomsku vrijednost ali stvara i ekološke i društveno-kulturne vrijednosti. Pravi spoj turizma i ribolova dovodi do win-win situacije područja na kojemu se odvijaju te aktivnosti, ali nudi i poticaje za očuvanje flore i faune.

Svim aspektima poribljavanja i unošenja ribljih vrsta u jezero treba pristupiti stručno, vodeći računa o znatnim oscilacijama vodenog stupca u jezeru, kao posljedice ljetnih suša i pojačane potrošnje vode za navodnjavanje poljoprivrednih površina. Svakako treba voditi računa o uspostavi prirodne ravnoteže, odnosno odnosu brojnosti pojedinih vrsta riba u pogledu njihovog pozicioniranja u hranidbenom lancu. Količine kisika u ljetnim mjesecima kada će sklop riba u jezeru biti najgušći, potrošnja kisika na maksimumu, a otopljenost kisika u vodi na minimumu su samo neki od ograničavajućih elemenata o kojima treba povesti računa prilikom planiranja poribljavanja. No niti jedna od aktivnosti vezanih uz akumulacijsko jezero Vlačine, bilo to potrošnja vode za navodnjavanje ili ribolovni turizam, promatranje ptica, istraživanje vodenog bilja ili nešto treće ne bi se trebala gledati kao zaseban segment ili kao superiorna nad drugom. Jedino sinergijom svih blagodati koje pruža voda kao medij i okoliša koji ju okružuje trebaju sinergijski djelovati nudeći se kao zajednički proizvod koji će svojom ljepotom i funkcionalnošću privlačiti turiste i podići Zadarsku županiju na ljestvici cjelogodišnjih turističkih destinacija.

Glavni korisnici ovog projekta su ukoliko se krene u smjeru predloženom ovim projektom članovi udruge Ribolovni klub s invaliditetom "Škartoc" Zadar te članovi udruge HVIDR-a iz Zadra. Također, krajnji korisnici projekta su i svi posjetitelji jezera, ribolovci, promatrači ptica, te posljedično lokalna zajednica i šira okolica koja ima veliki potencijal razvojem cjelogodišnjeg ribolovnog turizma povećati broj turista, te razviti cjelogodišnji turistički proizvod, koji kreće iz zaleđa prema obali i time ima posebnu vrijednost u razvoju ovoga kraja i Zadarske županije.

Projekt je prvi korak u pravom smjeru zaštite ove iznimne lokacije zaštićene ekološkom mrežom Natura 2000 i Područje očuvanja značajno za ptice (POP) te će služiti kao primjer dobre prakse povezivanja bogatstva ribljeg fonda i ptičjih vrsta ruralnog kraja s razvojem destinacije, odnosno mogućnost razvoja turizma bez štetnih utjecaja na

prirodna bogatstva, štoviše doprinijeti će njihovom razvoju i boljem očuvanju. ". Procjena zastupljenosti pojedinih vrsta riba u jezeru Vlačine, provodila se na neškodljiv način po riblji fond u jezeru.

Naime sve ribe lovljene su na športski način, prema pravilima športskog ribolova, a primjenjivala se metoda "ulovi i pusti" (catch & release) koja podrazumijeva korištenje ribolovnih sistema koji su sigurni za ribu, dezinfekciju rana (od udice i od oštećenja ribe na prirodne prepreke u vodi) posebnim dezinfekcijskim sredstvima za ribe (First Aid Spray, Klin-ik, MediCarp Antibacterial Spray, Propolis Carp Treatment). Svaka veća riba prilikom ulova prihvaća je posebnom mrežicom (podmetač) koja ne oštećuje ljusku i riblju sluz, potom se polagala na posebnu mekanu prostirku (unhooking mat) koja služi za zaštitu ribe od udaraca o tlo, vagana je (ponovo pomoću posebne "vreće za vaganje - weigh sling") i nakon vaganja je neozlijeđena vraćena natrag u vodu.

Ribe su fotografirane brzo iznad prostirke kako ne bi došlo do oštećenja riba ili do neželjenih posljedica zbog dužeg boravka na zraku. Tijekom provođenja projekta niti jedna riba nije oštećena i sve su vraćene u jezero, te se nadamo da i dalje sretno plivaju u njegovim neistraženim dubinama.

Prilikom provedbe projekta na inicijativu članova udruge Udruga, osnovan je klub za promociju zaštite i očuvanja ribljih vrsta pod nazivom "Team Hippocampus" koji će se osim provedbe projektnih aktivnosti radom na terenu i putem društvenih mreža u budućnosti zalagati za očuvanje ribljeg fonda u RH. Članovi Team Hippocampus proširili su projektno djelovanje na jezero u blizini Zagreba, sličnih dimenzija, no manjeg kapaciteta vode zbog manje dubine. Radi se o poznatom jezeru "Juš" u sklopu jezera Rakitje, a kojim se godinama gospodari na način da se uveo režim "ulovi i pusti".

Usporedbom s jezerom Vlačine primijećeno je da je potrebno uložiti znatno manji napor kako bi se ostvario ulov. Također, ribe koje su ulovljene u jezeru Juš, svojom veličinom znatno su veće od riba iz jezera Vlačine.

Zaključno možemo reći da bi kao primjer dobrog smjera gospodarenja jezerom Vlačine s ciljem ostvarenja ribolovnog turizma moglo poslužiti jezero "Juš". Naravno treba voditi računa o svim specifičnim parametrima navedenim o gornjem dijelu teksta, kao i o činjenici da nagle promjene mogu uzrokovati otpor lokalnog stanovništva. Zbog toga se ne preporučuju nagle zabrane, već komunikacijom s lokalnim ribolovcima pronaći rješenje u vidu zaštite kapitalnih primjeraka recimo većih od 7-8 kg, koji gastronomski više nisu zanimljivi zbog lošije kvalitete mesa i povećane masnoće. Vraćanjem takvih primjeraka u vodu uz mogućnost zadržavanja manjih ulovljenih riba, postiže se ravnoteža između želje ribolovaca da ulov odnesu kući i ribolovaca koji u ribolovu teže kapitalnom ulovu i nakon sportskog nadmetanja poklanjaju život suparniku.

Projekt doprinosi slijedećim prioritetima i mjerama Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020.:

1.3. Povećana uloga istraživanja i razvoja u gospodarstvu Zadarske županije

Mjera - Poticanje primjene znanja i razvoja inovacija u gospodarstvu

1.4. Smanjena sezonalnost turizma te povećana kvaliteta turističkih sadržaja

Mjere

- Razvoj sustava upravljanja destinacijom
- Razvoj specifičnih oblika turizma

2.1. Unaprijeđen sustav zaštite okoliša i prirode

Mjere

- Poticanje zaštite, povećanje kvalitete i unaprijeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (mora, voda, tlo, zrak) i prirode (vrste i staništa)
- Održivo korištenje i valorizacija prirodne baštine
- Podizanje svijesti o zaštiti okoliša i očuvanju prirode
- Potpora očuvanju Natura 2000 vrsta i staništa

Povijesni trenutak za Udrugu, prvi nastup Teama Hippocampus na natjecanju u ribolovu šarana. Team je osnovan s ciljem zaštite ribljeg fonda, promocije ribolova kao zdravog načina provođenja slobodnog vremena odnosno sporta u suživotu s prirodom.

U okviru svojih djelatnosti team promovira zaštitu ribljeg fonda popularizacijom kroz sport odnosno nastupanjem na natjecanjima koja promoviraju ulovi i pusti pristup ribolovu.. Ekipe je prvi puta nastupila na jezeru Ontario-Zagreb u sastavu Ivan Palajsa i Tomislav Koščak, te moralni vođa Perica Perić pod nazovom CT Hippocampus. Prvenstvo ŠRD PIŠKOR održalo se od 16. do 18. rujna 2022. godine. Od petka u 12 sati do nedjelje u podne 23 ekipe nadmetale su se na jezeru Ontario-Zagreb.

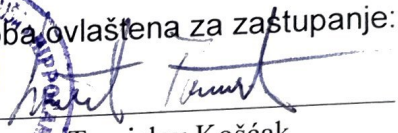
Konačan plasman na 9. mjesto, ogroman je uspjeh za prvi puta i samo je najava za iduću godinu, odnosno dokaz da i more svoga konjića za utrku ima. Udruga je ponosna na svoje PRVAKE (oni koji prvi puta predstavljaju Udrugu na nekom natjecanju.

Kao članica Hrvatsko mikološko gljivarskog saveza od 2014. godine sudjelovali smo u radu saveza. Gljivarski klub na terenu educirao članstvo o vrstama gljiva.

Za kraj napominjemo da je i ove godine Udruga Hippocampus za svoj rad primila veliko priznanje, odnosno po drugi puta zaredom certifikat od međunarodne organizacije CompanyWall business, kojim se potvrđuje da smo među najpouzdanijim organizacijama u Hrvatskoj, što je veliko priznanje kvalitetnom radu svih ovih godina.

Osoba ovlaštena za zastupanje:

Tomislav Koščak